KURJER WARSZAWSKI

D. 7. Stycznia, PIĄTEK. ROK 1831.

№ 7.

WSPOMNIENIA. Zgon Achacego Grochowskiego Biskupa Łuckiego 1633.

Wczoraj rozeszła się wiaść że zacny Patryota *Wincenty Niemoiowski* będzie mianowanym zastępcą Ministra spraw wewnę:, w miejsce Tom: *Łubieńskiego*. — Wczoraj wszedł do *Warszawy* z *Sochaczewa* nowo utworzony 3ci Bataljon 1go Pułku Strzelców pieszych. Lud z radością witał tych Rodaków z takim pośpiechem tworzących nowy hufiec obrońców Ojczyzny. — Wczoraj doniesiono że były Wice Prezy: *Lubowidzki* znajduie się w Klasztorze *Sakramentek*, natychmiast otoczono Klasztor, nastąpiła ścisła rewizja, lecz tam znajdowała się tylko iego żona i dzieci.

Z woli *Dyktatora*, Rada Najwyższą Naro: chcąc zapewnić pomoc i pośpiech w umundurowaniu się Urzędnikom publicznym z Służby Cywilnej dowojskowej przechodzącym, upoważniła pod dniem 5 b: m: Kommissją Rząd: przychodów i Skarbu aby tym Urzędnikom którzy się do Wojska zaciągaią za złożeniem niezaprzeczonego dowodu, pensja Etatowa za miesiąc Grudzień r. z. bez potrącenia 3ciej części wypłaconą była.

Podpuł: *Wyleżyński* wrócił z Petersburga.

Kwestarki zbieraiące składki dla żon i dziatek, powołanych do walki dymissjonowanych żołnierzy, hojne zebrały ofiary. Jle dotąd wiadomo, znaczniejsze kwoty są: od Woiewodziny *Gutakowskiej* zł. 500, tyleż od P. *Reszke* fabrykanta kitek, tyleż od P. *Janasza* obywatela ulicy Solec. Między fantami odznaczaią się piękne dywany ofiarowane przez P. *Sejmera*. — Jedna z Jenerałowych Rossyjskich które wyiechały z Warszawy wraz z mężami, przysłała onegaj list do swej przyiaciółki w Warsza: donosząc, że trudność zachodzi aby mogły udać się do *Petersburga* i zbieraią się w *Rydze*. — Wyiechały onegdaj z Warszawy Jenerałowa *Kołotów* i Córki *Skrybickiego* do *Brześcia*, a Jenerałowa *Kosecka* z Dziećmi do *Drezna*. — Podpułkownik Artylle: Kon: *Konarski* cały swój zapas żywności, materjałów Artyl: lazaretowych i innych potrzeb wojskowych oddał ojczyznie. — Gazety zagraniczne donoszą, że w *Rzymie* było zaburzenie, osoby rodziny *Napoleona* miały być iej powodem; onegdaj ieden z domów han: Warszaw: odebrał list z Rzymu, późniejszej daty, w którym niema wzmianki o zaburzeniu. Proszą Rzymianie o obszerne doniesienia o naszej rewolucji, gdyż w tej starożytnej stolicy są ieszcze liczni przyiaciele naszych *Legjonistów*. — W *Merkurym* są następuiące wiadomości z *Galicji*: W Państwie Austr: komory celne i dominja pod d. 19 Paźdz: r. z. uwiadomione zostały przez Cyrkularz urzędowy, że broń palną i sieczną, saletrę, siarkę i ołów bez żadnej opłaty za granicę wywozić wolno, co poprzednio wzbronionem było. Cyrkularz ten dopiero 20 Grud: r. z. ogłoszonym został. Konie z Austrji za granicę, za opłatą 7miu grajcarów wyprowadzać wolno. Akademicy *Lwowscy* tchnący duchem patryotycznym w miejscu *Wysoki Zamek* zwanym wywiesili chorągiew w kolorach narodowych z napisem: *Witajcie Polacy*. W początkach Grudnia kazał rząd wszystkich Akademików *Lwowskich* obliczyć, poźniej d. 3go licząc ich powtórnie znalazł k-

cabę o 200 mniejszą, która, iak publiczność twierdzi, do szeregów wojska Polskiego pospieszyć miała. W tych czasach w iedną Niedzielę [illegible] w Kościele S. *Marcina we Lwowie* [illegible] od słów: „Czas rodacy zrzucić kajdany nas ciążące i połączyć się z Rodakami“ Lecz by [illegible] przez [illegible] uznany za [illegible] i odesłany do [illegible]. Konsystuiące wojsko, czy to w koszarach, czy po kwaterach, odbiera upomnienia o dochowanie przysięgi Cesarzowi. Dostało ostre ładunki i ciągłe ma przy sobie broń nabitą. 4 pułki ściągaią się pod *Krakow*. —*Pienia uczuć wolnych Polaków*, to iest: Polonez *Kościuszki* Marsz Xcia *Józefa* i Mazur *Dąbrowskiego* wyszły w składzie *Klukowskiego*, cena wszystkich 3ch sztuk w iednym exemplarzu 1 zł. Szanowne Polki, które w czasie ucisku Ojczyzny naszej niemiały sposobności nucić tych drogich każdemu Polakowi pieni, ponieważ były zakazane, mogą korzystać z niniejszego wydania.

Bataljon 5 Gwardji Ruchomej, konsystuiący w *Łęczycy* składa najczulsze podziękowanie WW. Ludwice i Pelagji *Szczawińskim* Siostrom, za nadesłanie (bezimienne) kilkunastu funtów szarpi. Młode Patryotki! Wy to najpierwsze z całego Obwodu, raczyłyście pomnąć, że i w dobrej sprawie można być rannym, i że szarpie do zagoienia ran są potrzebne.

Kalixt *Borzewski* Adjutant Regimentarza Hr: *Sołtyka* po ukończonej Wojnie, oddaie na własność w dobrach swych *Chojno* w Wdztwie Płockiem sytuowanych, 6 morgów miary Pols: roli, każdemu Ochotnikowi lub powołanemu z tychże dóbr do wojska, a to bez iakiejkolwiek opłaty czynszu lub obowiązku robocizny z wyłączeniem prawa propinacji.

Referendarz Stanu Nad: *Chłędowski* wezwany został do pracowania w Wydziale Dyplomatycznym Rady Naj: nar: Taż Rada mianowała PP. *Kunatta*, Professora Uni: Warsz: Sekretarzem Redaktorem protokułów iej posiedzień; *Zarębskiego* Zastępcą Kommissarza Obwo: Lubel:; Tom: Hra: *Załuskiego* Zastępcą Kommissarza Obwo: Siedlec:, Jana *Rzeszotarskiego* Zastępcą Kommissarza Obwodu Rawskiego.

W Kalendarzu Niemieckim w r. 1778 wyszłym w *Auszpurgu*, znajdowały się przepowiednie na cały następny wiek to iest do r. 1878. Wiele zdarzeń prorokowanych w tym Kalendarzu sprawdziło się; szczególniej zaś o dzisiejszym roku, co do słownie umieszczamy: „Roku 1830 nastaną osobliwsze wypadki; iskra rozpali ogień nad *Sekwaną*. Płomień iak błyskawica przeleci przez *Ren*, *Odrę*, *Wisłę*, *Niemen*, *Dniepr* aż do *Wołgi*. Rok następny ieszcze tego płomienia nieprzygasi, dopiero w r. 1832 nastąpi powszechna radość, uciśnieni powstaną, hardzi upadną; zaiaśnieie iutrzenka w miejscach w których noc trwała wiecznie. Gdzie słońce zachodziło krwawo, wznijdzie w najprzyiemniejszej pogodzie. Zjawią się 4ch Bohaterów, których ludzkość powita, z nich 2 okryią się laurami i sławą iak nie było od wprowadzenia Chrześcjaństwa. Ustaną morderstwa, ustaną choroby. Ale na południu tej radości niedoznaią; tamecznych mieszkańców czekaią klęski. Zachód zostanie w odrętwieniu.“

MANIFEST Obu Izb Sejmowych Królestwa Polskiego na Sessji d. 20 r. 1830 uchwalony iuż iest litografowany i w kilku pismach perj: umieszczony, lecz ieszcze nieogłoszony urzędownie. Umieszczamy kopją. — „Kiedy Naród, niegdyś wolny i potężny, nadmiarem niedoli zmuszonym się widzi uciec do ostatniego z praw Swoich, do Prawa odparcia siłą ucisku; winien to Sobie,

winien światu, aby oznajmił przyczyny które go przywiodły do popierania orężem świętej sprawy swoiej. Uczuły Jzby Sejmowe tę potrzebę, a przystępuiąc do Rewolucji w stolicy d. 29 Listopada zdziałanej i uznaiąc ią za Narodową, postanowiły krok ten usprawiedliwić w oczach Europy. Zbyt są znane niecne zmowy i potwarze, iawne gwałty i taiemne zdrady towarzyszące trzem rozbiorom dawnej Polski, Historja której stały się iuż własnością nacechowała ie piętnem politycznej zbrodni. Jednej chwili nie umilkła uroczysta Polaków o gwałt ten żałoba, nie przestała powiewać chorągiew bez skazy na czele walecznych zastępów, a Polak w zbrojnem tułactwie z krainy do krainy obnosił uniesione Bóstwa domowe, wołał o pomstę za ich zniewagę i w szlachetnem złudzeniu które (iak każda myśl wielka) zawiedzionem nie było, mniemał że walcząc za sprawą wolności, za własną ieszcze walczy Ojczyznę. Powstała ta Ojczyzna, a lubo w ciasnym obrębie odzyskała Polska z rąk Bohatera wieku ięzyk, prawa, swobody, wielkie dary, większe ieszcze nadzieie. Odtąd sprawa iego naszą, krew nasza iego stała się własnością, a kiedy go Sprzymierzeńcy, Towarzysze broni, Niebo nawet odstąpiło, wierni do ostatka podzielili do Polacy klęską Bohatera, a ta wspólność upadku wielkiego Męża nieszczęsnego Narodu mimowolną cześć wycisnęła na samych zwycięzcach. Niezbyt żywo tkwiło ieszcze to uczucie, zbyt uroczyście wśród walki przyrzekły Mocarstwa Europy trwałym i na zasadach sprawiedliwości opartym pokoiem świat obdarzyć, aby dzieląc się na nowo łupami naszemi Kongres Wiedeński nie starał się przynajmniej osłodzić nowej krzywdy wyrządzonej Polakom. Zapewniono więc Narodowość i handel wzaiemny wszystkim częściom dawnej Polski, a tę którą walka Europejska niepodległą zastała z trzech stron znacznie zmniejszoną, oddano z tytułem Królestwa, oddzielną Konstytucją i wolnością rozszerzenia, pod bezpośrednie Alexandra panowanie. Dopełniaiąc tych warunków nadał on liberalną Konstytucją Królestwa, a Polaków pod Rossyjskiem panowaniem będących blizką nadzieią połączenia z niem pocieszył. Nie były iednak te dary bez poprzednich obowiązków z iego, bez ofiar z naszej strony. Przed i w czasie stanowczej walki świetne obietnice czynione Polakom pod panowaniem Alexandra będącym, podejrzenia rzucane na zamiary Napoleona, wstrzymały nie iednego w działaniu, a ogłoszenie się Królem Polskim było iedynie spełnieniem dawanych od dawna przyrzeczeń. Za narodowość i swobody, dla mniemanego pokoiu Europy, żądano poświęcenia niepodległości, tego pierwszego warunku politycznego życia Narodów. Jak gdyby mógł istnieć trwały pokój na uiarzmieniu szesnasto miljonowego Ludu oparty, iak gdyby dzieie świata nie nauczały że po najdłuższych wiekach podbite Narody odzyskuią niepodległość do iakiej ich Stwórca dzieląc od innych ięzykiem i obyczaiami odwiecznie przeznaczył, iakby i ta nauka była dla Rządów stracona że wyrządzona krzywda, czyni uciśnionych naturalnemi Sprzymierzeńcami każdego co przeciw ich ciemięzcom pozostaie. Ale i te narzucone dowolnie warunki nie zostały dotrzymanymi, wkrótce przekonali się Polacy że Narodowość i imie Polskie Królestwu przez Cesarza Rossyjskiego nadane, były iedynie ponętą rzuconą dla ich Braci pod innemi rządami pozostałych, zaczepną bronią przeciwko Państwom ościennym, a czczem omamieniem dla tych którym zaręczone zostały, i że pod temi Swiętemi imiony zamierzono zaprowadzić poniżenie, znikczemnienie nie-

wolnicze, i wszystkie klęski iakie długi Despotyzm i utrata godności człowieka ciągnie za sobą. Plan ten wydawać się zaczął przez środki iakich przeciw wojsku użyto. Najdotkliwsze obelgi, hańbiące kary, wymyślne prześladowania, wszystko pod pozorem karności wykonywane przez Naczelnego wodza, miały na celu wytępienie tego szlachetnego uczucia honoru, tej Narodowej godności która wojska nasze cechowała. Najdrobniejsze równie jak istotne uchybienia, sam zarzut winy, za wysokie przeciw karności przestępstwa poczytane, obok Sądów wojskowych zupełnie dowolności wodza zostawionych, uczyniły go nieokreślonym panem życia i honoru każdego wojskowego. Widziano z oburzeniem wyroki sądów takowych po kilkakroć kassowane póki nakazanego stopnia kary nie wymierzyły. Wielu opuściło szeregi, wielu osobistej od wodza doznawszy zniewagi w własnej krwi hańbą sobie wyrządzoną zmywało, aby okazać, że nie brak męztwa, ale obawa wystawienia na szwank Ojczyzny dłoń mściwą wstrzymała. Pierwszy Sejm Królestwa i uroczyste ponowienie obietnicy, że Dobrodziejstwo Konstytucji i granice Państwa do Braci naszych rozciągnięte będą, ożywił na nowo nadzieie i Sejmuiących przywiódł do powolności. Ten był właśnie cel tych obietnic. Wolność druku, wolne obrady były dozwolne póty tylko, póki szerzyły ustawnie Hymn dziękczynień uiarzmionego Ludu dla potężnego zdobywcy. Skoro iednak po tym Sejmie zaczęto w pismach roztrząsać i naradzać się nad kraiowemi sprawami, stało się to hasłem do zaprowadzenia najsurowszej cenzury, po Sejmie zaś następnym, który miał też same cele, nastały prześladowania Posłów za zdania w Izbie objawione. Zadziwią się Konstytucyjne ludy Europy gdy teraz dojdą do ich wiadomości starannie taione zdarzenia, z iednej strony nad umiarkowaniem z iakiem Polacy swobod tych używali, nad uszanowaniem Monarchy, Religji i Obyczaiów których iednem nawet słowem nie obrazili, a z drugiej nad złą wiarą władzy która nietylko swobody nadane wydziera, ale zgrozę gwałtu tego, na karb wyuzdanej wolności nieszczęsnego narodu kładzie. Połączenie na iednem czole koron samodzierzcy i króla konstytucyjnego, było potworem politycznym, który długo istnieć nie mógł, każdy przewidywał, że królestwo Polskie iest albo zawiązkiem instytucji liberalnych dla całego imperjum rossyjskiego, albo uledz musi pod żelazną samowładców iego prawicą. Zagadka ta wkrótce rozstrzygniętą została. Zdaie się, że na chwilę Cesarz Alexander rozumiał, iż cała obszerność despotycznej władzy z popularnością praw liberalnych da się połączyć, i że ich popieranie nowy wpływ mu zapewni na sprawy Europy. Lecz wkrótce poznał, że wolność nie da się poniżyć do stopnia ślepego narzędzia despotyzmu, a odtąd zobrońcy stał się iej prześladowcą. Rossja straciła wszelką nadzieię z rąk Monarchy otrzymać iakiekolwiek ciężkiego iarzma ulżenie, a Polska stopniami ze wszystkich swobód wyzutą być miała. Nie ociągano się bynajmniej z wykonaniem tego zamiaru. Wychowanie publiczne skażone, systemat obskuratyzmu uorganizowany, lud instrukcji którą iuż posiadał, całe woiewództwo reprezentacji w radzie, izby możności stanowienia budżetu pozbawione. Narzucano podatki, zaprowadzono wysuszaiące źródło bogactw narodowych monopolja, a skarb niemi zwiększony stał się pastwą naiemnych służalców, i zawrotnych podżegaczów i niecnych szpiegów. W miejsce oszczędności, o którą tylokrotnie dopominał się naród, ciągle powiększano gorszącym sposobem

pensje urzędników, dodawano im ogromne gratyfikacje, wymyślano miejsca dla osób, wszystko, aby coraz bardziej zwiększać poczet zależących od rządu. Potwarze, szpiegostwo dosięgło schronień domowych, zaraziło iadem przeniewierstwa swobodę rodzinnego życia, a starożytna Polska gościnność stała się sidłem na niewinnych. Zaręczona wolność osobista zgwałcona, zapełniano więzienia, woienne sądy postanowione na cywilne osoby, rozciągały sromotne kary na obywateli, których całą winą było że ducha i charakter narodowy ratować od zepsucia i zguby zamierzyli. Nadaremnie niektóre władze i reprezentanci narodu wystawiali Królowi obraz nieprawości w iego imieniu dopełnianych, nietylko nadużycia te ukróconemi nie były, ale nadto odpowiedzialność ministrów i władz rządowych przez bezpośrednie brata cesarskiego działanie i władzę dyskrecjonalną iemu nadzieloną zupełnie zniknęła. Władza ta potworcza, źródło najwyższych, bo godność osobistą każdego obrażaiących nadużyć, doszła do tego stopnia zaciekłości, że nietylko wszelkiego stanu ludzi przed siebie powołanych w swych gmachach znieważała; lecz osiadłych obywateli stolicy, wśród tłumu zgromadzonego ludu do robót hańbiących zbrodniarzom właściwych, dowolnie zmuszała, iak gdyby ią Opatrzność przez ten nadmiar obelgi uczuciom narodu wyrządzonej, za narzędzie iego poświęcenia przeznaczyła. Po tylu gwałtach, po takiem wszystkich zaręczeń zdeptaniu, zdołnem uprawnić powstanie nietylko przeciw władzy siłą narzuconej, lecz któregoby się rząd najprawniejszy w żadnym kraiu cywilizowanym bezkarnie dopuścić nie ważył; któż nie osądzi, że wszelkie przymierze pomiędzy władzą a narodem zerwane zostało, że naród ten stał się niewolnikiem, któremu w każdej chwili kajdany zrzucić i na oręż przekuć było wolno? Dalszy obraz nieszczęść naszych i braci zbyteczny już może; lecz prawda go zamilczeć niedozwala. Prowincje dawniej do Rossjj wcielone, nietylko przyłączonemi nie zostały, nietylko Bracia nasi nie otrzymali narodowych Instytucji przez Kongres Wiedeński zawarowanych; lecz nadto obietnicami, zachętą, a potem oczekiwaniem obudzone w nich wspomnienie narodowe, stały się przestępstwem i zbrodnią stanu, a Król Polski w iej dawnych prowincjach, ścigał Polaków którzy się Polakami nazwać poważyli. Szkolna młodzież stała się szczególniej celem srogości. Z łona matek wydzierano niedorosłe dzieci; znakomitych rodzin nadzieie wywożono na Sybir, lub oddawano w szeregi zepsutego żołdactwa. W urzędowych pismach i nauce szkolnej język Polski zdjęty, ukazy niweczyły prawo cywilne i sądownictwo Polskie, bezprawia administracyjne przywodziły o nędzę właścicieli ziemskich, a od wstąpienia na Tron Mikołaia stan się ten coraz bardziej pogorszał, nawet intolerancja religijna wszelkiemi środkami starała się obrządek Uniacki wyplenić a Łaciński przygnębić. W Królestwie lubo iuż żadna z zaręczonych Konstytucją swobod zachowaną nie była, swobody te zniesione czynem, istniały ieszcze w prawie. Należało ie i tam doścignąć. Ukazał się dodatkowy do Konstytucji Artykuł, który pod szyderczym pozorem troskliwości i zachowania ustawy, niweczył iedno z głównych iej rozporządzeń odejmuiąc Izbom iawność, i wsparcie publicznej opinji, a nadewszystko miał te uświęcić zasady, że Królowi wolno odebrać co raz nadał, a tem samem znieść tak całą Konstytucją iak zniósł ieden iej Artykuł. Pod taką to wróżbą zwołano Sejm w r. 1825 z którego wszelkiemi środkami śmiałych o-

brońców swobod oddalić się starano, a Posła przybywającego na obrady, gwałownym uwięziono sposobem i otoczonego Żandarmami w ciągłej przez lat 5 aż do wybuchnięcia Rewolucji trzymano niewoli. Pozbawiony sejm sił swoich, zamknięty, straszony odjęciem konstytucji, łudzony na nowo obietnicami przyłączenia Prowincji Polskich, poszedł za śladem Sejmu 1818 r. lecz równie iak w tedy obietnice spełzły na niczem, a prośby o powrócenie odjętych swobód odepchnięte zostały. Powszechne oburzenie szlachetnych umysłów, roziątrzenie całego Narodu, przygotowywały oddawna burze które zbliżenia ślady okazywać się zaczęły, kiedy śmierć Alexandra, wstąpienie na tron Mikołaia i zaprzysiężenie przez niego konstytucji zdawały się zaręczać że nadużycia ustąpią a swobody powrócą. Wkrótce znikła ta nadzieia, bo nie tylko rzeczy pozostały w dawnym stanie, ale Rewolucya Petersburska stała się hasłem uwięzienia lub badań najznakomitszych z Senatu i Izby Poselskiej, Wojska i Obywatelstwa mężów. W krótce więzienia Stolicy przepełnione, codzień nowe gmachy przyjmowały tyśiączne ofiary. Ze wszystkich części dawnej Polski z pod obcych nawet Rządów do Warszawy zwożono. Udręczenia na które ludzkość się wzdryga przyswoiono na rodzinnéj wolności, a tłumy nieszczęsnych ofiar czasem zapomnianych w ciasnych i wilgotnych więzieniach śmierć lub samobójstwo iedynie przerzadzały. Z obrazą wszelkich praw do śledztwa ustanowiono Komitet z Rossyan i Polaków po większéj części wojskowych, który przedłużeniem męczarni, obietnicami darowania kary, podstępnemi badaniami starał się jedynie o to aby wymodz na obwinionym wyznanie nieistniejącéj zbrodni. Po przedłużoném półtoraroczném więzieniu, ustanowiono dopiero Sąd Sejmowy. Bo gdy z obrazą wszystkich praw popełniona była zbrodnia uwięzienia tak długiego i o smierć tylu ofiar przyprawienia, trzeba było ią uprawnić. Sumienność Senatu zawiodła to oszekiwanie, i prawie iednomyślnie niewinnemi zbrodni Stanu uznała tych co iuż 2 lata przeszło cierpieli. Odtąd znikła różnica między obwinionymi, a ich Sędziami, pierwsi pomimo wyroku uniewinniającego nie wypuszczeni, wywiezieni nadto do Petersburga ięczeli w forteczných więzieniach i dotąd nie wszyscy wrócili na ojczystą ziemię, Senatorowie zaś rok blisko zatrzymani za to że Sędziami nie oprawcami się okazali. Wyroku ogłoszenie i wykonanie wstrzymano, oddano rozpoznanie iego władcom Administracyjnym, a kiedy nakoniec wzgląd na Europę zmusił do iego ogłoszenia, śmiał Minister znieważyć Maiestat Narodu karcąc w imieniu Monarchy najwyższą w kraiu Magistraturę wykonywaiącą najwyższą ze swoich attrybucji. Po takich to czynach Cesarz Mikołaj koronować się Królem Polskim zamierzył. Przywołani Reprezentanci byli niememi świadkami obrzędu ponowienia przysiąg i ich nowego złamania. Bo nie tylko żadne nadużycie, władza nawet dyskrecjonalna zniesioną nie została, ale Senat w sam dzień koronacji zapełniono nowemi członkami nieposiadaiącemi kwalifikacji przez konstytucją żądanych, a iedną rękojmię nieuległości ich zdania daiących. Nieprawne obciążenie i nakazana przedaż Dóbr Narodowych miały na celu ogromny w ziemi maiątek Narodowy ruchomym i rozrządzalnym uczynić, lecz Opatrzność chciała aby znaczne summy z wykonania w części planu tego pochodzące, i od uronienia zachowane stały się zasiłkiem tyle teraz ułatwiaiącym uzbrojenie narodu. Wreszcie ostatnia pociecha którą Polacy za Alexandra nieszczęścia

swoie słodzili, nadzieia połączenia z Bracią, przez Cesarza Mikołaia odjętą im została. Wszelkie już węzły były zerwane, od dawna święty ogień którego na ołtarzach ojczyzny zapalać nie było iuż wolno, w piersiach tylko prawych tlał potaiemnie, iedna myśl była wszystkim wspólna że poniżenia takiego dłużej znosić się nie godzi, lecz władza przyspieszyła sama chwilę wybuchnięcia. Przy coraz mocniej potwierdzaiących się wieściach o wojnie przeciw swobodom Ludów rozpocząć się maiącej, nadeszły rozkazy postawienia na stopie woiennej wojsk polskich przeznaczonych do wymarszu, a natomiast Rossyjskie wojska kraj nasz zalać miały. Nakazano znaczne summy z obciążenia lub przedaży Dóbr Narodowych pochodzące i w Banku złożone, użyć na koszta tej zabójczej dla wolności wojny. Uwięzienia na nowo się zaczęły. Nie było chwili do stracenia, szło o Wojsko, skarb, zapasy, honor Narodu niezdolnego nieść innym więzów któremi sam się brzydzi, a walczyć przeciw wolności i dawnym towarzyszom broni. Czuł to każdy, lecz czuciem tem serce narodu, ognisko zapału, dzielna młodzież wojskowa i akademiczną, oraz znaczna część walecznego garnizonu i obywateli najsilniej przeięta, postanowiła dać hasło powstania. Elektryczna iskra w iednej chwili wojsko, stolicę, kraj cały przebiegła. Zajaśniała noc 29 listopada ogniami wolności. W dniu jednym oswobodzóna stolica, w dniach kilku połączone jedną myślą wszystkie oddziały wojska, fortece zaięte, narod uzbroiony, brat cesarski z wojskiem rossyjskiem na wspaniałość się zdający i tym iedynie środkiem ocalony; oto są czyny tej rewolucji bohaterskiej, szlachetnej i czystej iak młodzieńczy zapał który ją rozniecił. Powstał narod Polski z poniżenia i podległości z mężkiem przedsięwzięciem niepowrócenia więcej do więzów które skruszył, niezłożenia oręża przodków, póki niewywalczy niepodległości i potęgi, iedynej swobód rękojmi, póki niezabezpieczy sobie tych swobód, których domagać się iako zaszczytnej puścizny przodków i naglącej potrzeby wieku, podwójne ma prawo. Póki nie połączy się z braćmi uiarzmionymi przez dwór Petersburski, z tego iarzma ich nie wyzwoli i swobód swoich, wolności i niepodległości uczestnikami nieuczyni. Nie powodowała nami żadna nienawiść narodowa przeciw Rossjanom, wielkiemu iak my szczepowi Sławiańskiego rodu. Słodziliśmy owszem pierwsze chwile wydartej nam na nowo niepodległości tą myślą, że połączenie pod iednem berłem, iakkolwiek dla nas szkodliwe, przyniesie 40to miljonowemu ludowi uczestnictwo swobód konstytucyjnych, które w całym ucywilizowanym świecie stały się równie potrzebą panuiących iak rządzonych. Przeświadczeni, że wolność i niepodległość nasza, iak nigdy dla ościennych narodów nie bywała zaczepną, owszem stanowiła równowagę i przedmurze ludów Europejskich, tak i teraz więcej niż kiedy może im będzie pomocną, staiemy w obliczu mocarstw i narodów z pewnością, że za nami głos polityki i ludzkości zarówno przemowi. A gdyby nawet w tej walce, której nie taiemy sobie niebezpieczeństw, przyszło nam samym bój za wszystkich staczać, ufni w świętości sprawy naszej, własnej odwadze i pomocy Przedwiecznego, dobiiać się będziemy wolności do ostatniego tchnienia. A ieśli Opatrzność przeznaczyła tę ziemię na wieczne uiarzmienie, ieśli w boiu tym ostatnim wolność Polska na gruzach miast i trupach swoich obrońców polegnie, wróg nasz nad iedną tylko pustynią więcej panowanie swoie rozciągnie, a prawy Polak zginie z tą w sercu

pociechą, że ieśli własnej wolności i ojczyzny uratować nie dozwoliły mu Nieba, śmiertelną walką zasłonił przynajmniej na chwilę zagrożone Europejskich ludów swobody.

Nic nad zdrowie! Ciężką i niebespieczną chorobą złożony, w najokropniejszych okolicznościach, zagrożony byłem falą utonienia w wieczności. Lecz opatrzność zawsze czuwa, znalazł się mąż nieoceniony Pan Chorążewic Lekarz Ob. Kielec. mąż dla którego niezdolny iestem znaleść wyrazu do określenia mej wdzięczności za niezmordowaną troskliwość w mojej słabości i Przyiaciela mego W. S. Gruntowna znajomość sztuki i trafne użycie środków lekarskich postawiły nas w stanie zdrowia za powrócenie którego składamy Ci cześć publiczną na jaką zdobyć się możemy.— w Kielcach d. 19 Grudnia 1830 r.

F. Banaszewski U. K. A. U. W. P

Dziś zimna stopni 8.

DONIESIENIA.

Pewna osoba pozbawiona nateraz funduszu z powodu przecięcia kommunikacji z miejscem iéj maiętności, a pragnąca przyłożyć się do powszechnéj obrony kraju, uprasza, aby iaki możny patryota raczył iéj zaforszusować, ieżeli nie więcéj tedy przynajmniéj 50 czer. zł. na uzbroienie syna, pałaiącego najszczerszą chęcią pomnożenia swoią osobą obrońców narodowych swobód. Forszus ten, tytułem pożyczki udzielony i pod najpewniejszą rękojmią, z wdzięcznością zwrócony będzie, skoro tylko granica otworzoną zostanie. Łaskawy dobroczyńca raczy przesłać swój adres do drukarni Kurjera Warszawskiego.

Interessowaną Publiczność zawiadamiam iż w dniu 7 b. m i r. o godzinie 3 z południa w Warszawie na targu publicznym Muranów zwanym, konie ciemno szpakowate do wierzchu zdatne, po lat 4 maiące, rosłe, przez publiczną licytacją sprzedane zostaną.— Erazm Żembrowski K. T.

Jest z wolnej ręki do nabycia PANTALION mahoniowy, wiedeński, życzący nabyć, raczy się w prędce udać do domu zwanego Gdańską Piwnicą pod Nem 163 przy Ulicy Nowomiejskiej w prost Podwala, informacja u Gospodarza tegoż Domu.

Podpisany doświadczony i przez 20 lat przy kawalerji praktykowany LEKARZ ZWIERZĄT, który nietylko konie lecz wszelkie inne domowe zwierzęta kurować iest zdolny, a z której kwalifikacji najlepsze dowody posiada, Poleca się Szanownej Publiczności w usłudze. Mieszka w Domu dawniej Ellerta zwanym pod Nr. 343 w stancji No 46. Ulica Długa. ZSCHOCHER LEKARZ ZWIERZĄT.

W Hotelu Lipskim przy ulicy Bielańskiej znajduie się na sprzedaż częściowo lub razem zapas OKOWITY czystej i mocnej, już w Konsumpcji opłaconej.

Podpisany ma zaszczyt donieść P: Publiczności, iż sprowadził z zagranicy MASZYNĘ PAROWĄ do DEKATYZOWANIA Sukna, Kazimirków i Czerkasów Merynosów, Draps de Dames i używanych nawet sukien, które to dekatyzowanie nie tylko skutkuie, że sukno nabiera dobroci, oraz upiększa kolor, nieprzyjmuie kurzu, dostaie glans którego do zdarcia nie traci, i dekatyzuie bez żadnego znaku i załamku, lecz nawet wszelkie uchybienie fabryczne w postrzyganiu i tkaniu ulepsza. Gdyż na nowy sposób do zwyż rzeczonego dekatyzowania urządzona Maszyna pierwsza przezemnie do Stolicy sprowadzona została. Co do umiarkowanej ceny i rychłej usługi, raczący mnie zaszczycić swemi obstalunkami nie uchibnie zadowolnionemi zostaną. Obstalunki do tejże Maszyny przyjmuią się u podpisanego na Krakowskiem Przedmieściu pod Nr 425, na pierwszem piętrze od frontu. — *Zieminski.*

NB. Ponieważ uwiadomiono mnie, że Pugilares czerwony safianowy o którym w dniu 3 b. m. donoszono, ma znajdować się u iakiejś służącey na muranowie, wzywa się przeto aby osoba ta raczyła oddać wspomnioną zgubę do redakcji Kurjera, gdzie jeżeli się chce widzieć z właścicielem osobiście o godzinie rano 8 lub 10 własnoręcznie wynadgrodzę jej uczynność.

Podaie się do Publicznéj wiadomości, iż są na sprzedanie w Hotelu Drezdeńskim Nr: 556. Ulica Długa, różne MARYNATY iako to, Łossoś wędzony Marynowany i Minogi marynowane, za pomierną cenę.

W dniu 5 b. m. w południe, wybiegła KLACZ skarogniada, z dziedzińca domu przy Ulicy Nalew. Nr. 2236. ktoby wiedział gdzie się znajduje, lub ktoby schwytał niech da wiadomość do właściciela tejże Kamienicy Wgo Ciesielskiego, a przyzwoitą nagrodę odbierze. W każdym razie klacz ta poszukiwaną będzie u nieprawnego właściciela.

TEATR NARODOWY. Jutro *Żółkieski* i 3 raz *Powstanie Narodu*,